

Raadsvoorstel

Raad d.d.	17 september 2024	Portefeuillehouder	WWO
Commissie d.d.	3 september 2024	Opsteller	mcla11
Presidium	19 augustus 2024	Zaaknr.	

Onderwerp

Rekenkameronderzoek Ondernijning

Voorstel

De raad wordt voorgesteld om:

1. De conclusies en aanbevelingen uit het rapport 'Van beleid naar informatie en gerichte actie: Over de gemeentelijke aanpak van ondernijning in vier Kempen-gemeenten: Oirschot, Reusel-De Mierden, Bladel en Eersel' over te nemen, met uitzondering van aanbeveling 5;
2. Vast te stellen dat het college al uitvoering geeft aan aanbeveling 5;
3. Het college opdracht te geven de aanbevelingen uit te werken en de raad hierover te informeren.

Inleiding/aanleiding

Het onderzoeksprogramma 2023 van de Rekenkamer Kempengemeenten (verder: rekenkamer) voorziet in een gezamenlijk onderzoek naar ondernijning voor de vier deelnemende gemeenten. De eindrapportage van het onderzoek heeft de rekenkamer op 3 mei 2024 aan de raad aangeboden. De rapportage is voorzien van een bestuurlijke reactie van het college en een nawoord van de rekenkamer.

Het onderzoek zou zich aanvankelijk richten op beantwoording van de volgende hoofdvraag: *In welke mate is er sprake van lokale ondernijning en in hoeverre zijn de Kempengemeenten Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden (voldoende) weerbaar daartegen?* Gedurende het onderzoek drong een andere, meer algemene vraag zich op t.w.: *'Wat is precies de gemeentelijk taak bij de aanpak van ondernijning en hoe gaat dat al met al in de vier Kempengemeenten?'*

Wettelijk en/of beleidskader

- Gemeentewet: Hoofdstuk IVa en XIa
- Verordening rekenkamer gemeente Eersel 2024
- Onderzoeksprogramma 2024 Rekenkamer d.d. 2 oktober 2023

Argumenten

Ondernijning kan worden gezien als een blijvende moderne opdracht voor het lokaal bestuur. Wat die opdracht betreft, kunnen vier belangrijke conclusies worden geformuleerd over de vier Kempengemeenten:

1. De ondernijningaanpak verdient bestuurlijk gezien meer opvolging en aandacht. De stevige ambities bij de regionale en provinciale ondernijningsaanpak lijken in de weerbarstige praktijk te worden teruggebracht tot een hanteerbaar aantal uitvoerbare acties en overlegmomenten. Daarmee worden weinig resultaten geboekt en het levert in zeer beperkte mate inzicht op in de lokale ondernijnende effecten van de georganiseerde misdaad.

2. Het idee dat de strafrechtelijke aanpak van de georganiseerde misdaad - waar nodig - dient te worden gecombineerd met gemeentelijke inspanningen om de ondermijning aan te pakken, komt in de vier Kempengemeenten onvoldoende uit de verf.
3. Er bestaat een integrale beleidstheorie voor de aanpak van ondermijning, er zijn talrijke Brabantse normen opgesteld en er zijn integrale overlegstructuren ingericht. Dit legt een zekere basis voor de ondermijningsaanpak, al resulteert het in een (over)complexe werkomgeving en in een optelsom van een groot aantal normen en prioriteiten die niet vallen uit te voeren door de dun bezette ambtelijke veiligheidsorganisaties. Dat stagneert. (Zie ook paragraaf 8.2 van het rapport).
4. De gemeentelijke ondermijningsaanpak krijgt te maken met dynamiek in de ambtelijke veiligheidsorganisatie en in de directe omgeving daarvan. Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) werd eerst (2016) gezamenlijk geconcentreerd en toen weer (2023) gedeeltelijk gedecentraliseerd (Oirschot, Reusel-De Mierden en Eersel) of afgesplitst (Bladel); vertrek en benoemingen op bovenlokale sleutelfuncties (de basisteam-programmaleider ondermijning; de coördinator voor het Kempen Interventie Team en binnen het RIEC, in de top en de accountmanager en de intelligence specialist); een lopende discussie over de meest passende taakstelling en schaal van de Taskforce-RIEC; en personele schommelingen binnen de gemeentelijke veiligheidsorganisaties (vertrek, een recente aanstelling, verlof of tijdelijke inhuur). Daar komt bij dat werd en wordt gediscussieerd over gemeentelijke herindelingen in Oost-Brabant, ook in het Kempengebied. De huidige schaal van de vier gemeenten stelt grenzen aan de beschikbare (specialistische) veiligheids capaciteit en aan de personele ruimte op andere afdelingen om een bijdrage te leveren aan de ondermijningsaanpak.

Op basis van de conclusies doet de Rekenkamer de volgende aanbevelingen:

1. Zorg dat duidelijk is dat de aanpak van ondermijning een gemeentelijke taak is; er dient geen ruimte voor twijfel te bestaan ten aanzien van de ondermijningsaanpak als gemeentelijke taak
2. Stel een actueel en openbaar (dus niet herleidbaar) ondermijningsbeeld op gemeenteniveau op, met behulp van informatie die beschikbaar is bij onder andere politie, justitie en RIEC. Informeer gemeenteraden periodiek over de stand van zaken; zo nodig deels vertrouwelijk, maar maak openbaar wat belangrijke ondermijnende fenomenen zijn en waaruit dat blijkt. Wacht niet op een perfect ondermijningsbeeld; dat ontstaat al doende. Maak een shortlist van signalen en vermoedens en ga aan de slag.
3. In de ambtelijke veiligheidsorganisatie is groei noodzakelijk: kwantitatief en kwalitatief, met de materie kennis en organisatorische positionering om de ondermijningsaanpak aan te jagen.
4. Verminder het aantal veiligheidsprioriteiten en normen t.b.v. de ondermijningsaanpak. Benoem een maximaal aantal normen die er écht toe doen bij de gemeentelijke ondermijningsaanpak; stel échte prioriteiten op.
5. Zorg voor periodieke (twee- of vierjaarlijkse) evaluaties van de ondermijningsaanpak en bespreek deze met de gemeenteraad. Stel onder andere heldere overzichten op van geleverde inspanningen en van geconstateerde feiten, plus een interpretatie en analyse.
6. De gemeenten maken werk van de preventie van drugsgebruik. Het logische spiegelbeeld is dat de drugshandel lokaal in kaart wordt gebracht en primair strafrechtelijk wordt aangepakt door politie en justitie.
7. Overweeg binnen het geheel aan gemeentelijke prioriteiten, eventueel in afstemming binnen de Kempen, capaciteitsuitbreiding ten aanzien van de boa-capaciteit. Ze dienen dan o.a. vaker in de avonduren te werken en risicolocaties of hotspots te bezoeken en daar gesprekken te voeren met (goed geïnformeerde) burgers.

Bestuurlijke reactie college:

In de bestuurlijke reactie van 25 april 2024 (zie bijlage) geeft het college aan het niet eens te zijn met alle aanbevelingen. Daarnaast vraagt het college om verduidelijking van aanbeveling 2 en 3 en meldt dat zij aanbeveling 5 al uitvoeren.

De colleges van Oirschot, Reusel-De Mierden en Bladel reageerden in nagenoeg gelijke bewoordingen.

Nawoord rekenkamer:

In het nawoord gaat de rekenkamer in op de bestuurlijke reacties (zie blz. 58 van de eindrapportage). Zo geeft de rekenkamer de gevraagde verduidelijking op aanbeveling 2 en deelt zij de conclusie van het college dat aanbeveling 5 overbodig is.

Alternatieven

De conclusies niet onderschrijven en aanbevelingen niet overnemen.

Risico's

Geen.

Financieel

De kosten van het onderzoek en van de rekenkamer worden betaald uit het jaarlijks budget dat door de vier deelnemende gemeenten beschikbaar wordt gesteld (€ 1,50 per inwoner). Het kan zijn dat de opvolging van enkele aanbevelingen gepaard gaat met investeringen. Het is aan het college om de raad voorstellen te doen.

Communicatie/Participatie

- Vraaggesprekken met ambtenaren Integrale Veiligheid, (waarnemend) burgemeesters, respondenten bij gedeelde organisatie VTH (Oirschot, Reusel-De Mierden en Eersel), politiefunctionarissen en extern deskundige.
- Vragenlijst voor ambtenaren Integrale Veiligheid.
- Bijeenkomst met (burger)raadsleden d.d. 21 november 2024.

Planning

- Aanbeveling 1, 2, 3, 6 en 7: de raad informeren en zo nodig voorstellen doen.
- Aanbeveling 4: nieuw Integraal Veiligheidsplan uiterlijk 1 januari 2028 en nieuw Uitvoeringsplan Veiligheid uiterlijk 1 januari 2025.

Bijlagen

- Aanbiedingsbrief Rekenkamerrapport Ondermijning in de 4 Kempengemeenten d.d. 3 mei 2024
- Eindrapportage 'Van beleid naar informatie en gerichte actie: Over de gemeentelijke aanpak van ondermijning in vier Kempen-gemeenten: Oirschot, Reusel-De Mierden, Bladel en Eersel', mei 2024
- Bestuurlijke reactie op het onderzoeksrapport ondermijning in de 4 Kempengemeenten, 25 april 2024 (24.09376)

Eersel, 19 augustus 2024
Het Presidium van de gemeente Eersel
De griffier,

de voorzitter,

J.W.G. van Bree

drs. W.A.C.M. Wouters

Raadsbesluit

R24.063

Onderwerp: Rekenkameronderzoek Ondernijning

De raad van de gemeente Eersel;

gelezen het voorstel van het Presidium d.d. 19 augustus 2024;

gehoord de beraadslaging in de commissievergadering van 3 september 2024;

b e s l u i t :

1. De conclusies en aanbevelingen uit het rapport 'Van beleid naar informatie en gerichte actie: Over de gemeentelijke aanpak van ondernijning in vier Kempen-gemeenten: Oirschot, Reusel-de Mierden, Bladel en Eersel' over te nemen, met uitzondering van aanbeveling 5;
2. Vast te stellen dat het college al uitvoering geeft aan aanbeveling 5;
3. Het college opdracht te geven de aanbevelingen uit te werken en de raad hierover te informeren.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 17 september 2024

De raad van de gemeente Eersel
de griffier,

de voorzitter,

J.W.G. van Bree

drs. W.A.C.M. Wouters